

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ начальника відділу освіти та
молоді Рожищенської РДА
від «25» квітня 2017 року № 77**

**Начальник _____ І.Б.Кузава
«25» квітня 2017 року**

**ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 14-ОП
під час робіт на копіювальних апаратах та множинній техніці**

1. Загальні положення

1.1. Дія Інструкції поширюється на всіх працівників відділу освіти та молоді Рожищенської райдержадміністрації, які при виконанні своїх обов'язків використовують в своїй роботі копіювальні апарати та множинну техніку (надалі за текстом «Користувач»).

1.2. Інструкція розроблена на основі ДНАОП 0.00-8.03-93 "Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві", ДНАОП 0.00-4.15-98 "Положення про розробку інструкцій з охорони праці", ДНАОП 0.00-4.12-99 "Типове положення про навчання з питань охорони праці ", правил експлуатації копіювальних апаратів різних моделей.

1.3. За даною інструкцією користувач інструктується перед початком роботи на підприємстві (первинний інструктаж), а потім через кожні 3 місяці (повторний інструктаж). Результати інструктажу заносяться в «Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці»; в журналі після проходження інструктажу повинен бути підпис особи, яка інструктує, та користувача.

1.4. За невиконання даної інструкції користувач несе дисциплінарну, матеріальну, адміністративну та кримінальну відповідальність.

1.5. До роботи на копіювальних апаратах та множинній техніці допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли вступний інструктаж з охорони праці, інструктаж на робочому місці та інструктаж з питань пожежної безпеки.

1.6. Користувач повинен:

- знати шкідливі і небезпечні фактори, які можуть виникнути під час копіювання та розмноження документів;
- знати правила будови і безпечної експлуатації апарата, на якому виконує роботу;
- знати вимоги до утримання робочого місця (не захаращувати його, утримувати в чистоті і порядку);
- знати правила особистої гігієни;
- виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку;
- виконувати роботу тільки на тому апараті, будову якого знає і по якому проінструктований;
- знати і вміти надавати першу медичну допомогу потерпілим від нещасних випадків, особливо від ураження електрострумом;
- вміти користуватись первинними засобами пожежогасіння;

- пам'ятати про особисту відповідальність за виконання правил охорони праці і відповідальність за товаришів по роботі.

1.7. Головні шкідливі та небезпечні фактори, які діють користувача:

- дія електроструму;
- підвищена запиленість робочої зони;
- підвищений рівень шуму на робочому місці;
- підвищена температура поверхні обладнання;
- дія хімічних речовин, які застосовуються в роботі;
- контакт з порошком, який містить у собі селен.

1.8. Копіювальний апарат та множинна техніка повинні встановлюватись в приміщенні з обміном повітря 30 м³ на годину на одного працюючого.

1.9. Температура повітря в приміщенні повинна бути 10-30 °С, а вологість 20-90%.

1.10. Копіювальний апарат та множинну техніку необхідно встановлювати на рівній твердій поверхні. Різниця по вертикалі між переднім і заднім, а також лівим і правим боками повинна бути в межах 3-5 мм.

1.11. Не дозволяється встановлювати копіювальний апарат та множинну техніку на поверхні, яка має отвори, порожнини, прорізи, в місцях дії прямих сонячних променів і яскравого світла (більше 1500 люкс), поблизу кондиціонерів, нагрівальних приладів (для уникнення утворення конденсату в апараті), в запилених приміщеннях, в приміщеннях з агресивними газами.

1.12. Двері з приміщення, де встановлені копіювальні апарати, повинні відкриватись зовні.

1.13. Приміщення повинно бути забезпечене засобами пожежогасіння, кількість і тип яких вказано в документації конкретних моделей апаратів.

За відсутності цих даних в приміщенні повинно знаходитись не менше одного вуглекислотного і одного пінного вогнегасника.

1.14. Виробнича площа для кожного апарата, розміщення апаратів і допоміжного обладнання, відстань між апаратами та іншим обладнанням, а також апаратами і стінами повинні відповідати нормам, вказаним в експлуатаційній документації.

У разі відсутності таких вказівок повинна бути забезпечена відстань не менше:

0,6 м - між апаратом і стінами приміщень;

1,0 м - між апаратом та іншим обладнанням.

1.15. Робочі місця повинні бути забезпечені вогнетривкими шафами для зберігання мінімального (не більше, ніж на одну зміну) запасу витратних експлуатаційних матеріалів, столами, стільцями та іншими виробничими меблями.

1.16. Для збору відходів виробництва кожне робоче місце повинно бути обладнане відповідним відром з кришкою.

1.17. В приміщеннях щоденно повинно проводитись вологе прибирання.

1.18. Генеральне прибирання з очисткою від пилу стін, стелі, вікон та інше не рідше одного разу на місяць, а побілення і фарбування стін, стелі, які не піддаються чистці, не рідше одного разу на три роки.

1.19. Живлення апаратів здійснюється від мережі перемінного струму 220/240 В, частотою 50/60 Гц з силою струму не менше 3 А.

1.20. Розетка повинна розміщатись не далеко від апарату в легко доступних місцях, щоб в випадках аварійної ситуації апарат своєчасно можна було відключити. Треба уникати користуватися подовжувачами.

1.21. Для захисту від озону і оксидів азоту повинна бути змонтована відсмоктуючи вентиляція.

- 1.25. Забороняється застосовувати спецодяг із синтетичних матеріалів і шовку.
- 1.22. Забороняється знімати будь-які кришки чи панелі, які закріплені гвинтами.
- 1.23. Так як деякі деталі апарата знаходяться під високою напругою, то торкатися можна тільки деталей, які вказані в інструкції по експлуатації кожної моделі апарата.
- 1.24. Вносити будь-які зміни в конструкцію копіювального апарату та множинної техніки не допускається.
- 1.25. Не допускається ставити на копіювальний апарат та множинну техніку металеві предмети, ємності з водою (вази, квіткові горшки, склянки), тому що при попаданні їх у середину апарата може статися пожежа або ураження електрострумом.
- 1.26. При переміщенні копіювального апарату та множинної техніки необхідно вимкнути вилку з розетки, а після установки закріпити фіксаторами.
- 1.27. Не дозволяється розбирати і модернізувати кабель живлення копіювального апарату та множинної техніки, так як це може привести до пожежі або ураження електрострумом.
- 1.28. Не дозволяється ремонтувати, проводити модифікацію копіювального апарату та множинної техніки, бо це може привести до пожежі, ураження електрострумом, вибуху та ін.
- 1.29. Зберігати пляшки з тонером необхідно в прохолодному темному місці.
- 1.30. Забороняється класти на тонер важкі предмети.
- 1.31. Не можна спалювати старий тонер або пляшки з-під тонера, бо в відкритому полум'ї тонерний пил може спалахнути.
- 1.32. Старі пляшки з-під тонера необхідно утилізувати.
- 1.33. Якщо копіювальний апарат та множинна техніка довгий час не використовується, їх необхідно відключити від електромережі, вийнявши вилку з розетки.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

- 2.1. Забезпечити провітрюваність і (вентиляцію) приміщення.
- 2.2. Перевірити стан робочого місця, відсутність в середині апарата сторонніх предметів, а на самому апараті крім оригіналів щоб нічого не було.
- 2.3. Перевірити надійність встановлення копіювального апарату та множинної техніки на робочому столі. Вони мають стояти не на краю стола.
- 2.4. Перевірити стан сітьового кабелю, щоб на ньому не було важких предметів і згинів більше, ніж потрібно.
- 2.5. Забороняється:
експлуатація кабелів та проводів з пошкодженою або такою, що втратила захисні властивості за час експлуатації, ізоляцією; залишення під напругою кабелів та проводів з неізольованими провідниками;
застосування саморобних подовжувачів, які не відповідають вимогам Правил будови електроустановок до переносних електропроводок;
користування пошкодженими розетками, з'єднувальними коробками, вимикачами, а також лампами, скло яких має сліди затемнення або випинання;
використання електроапаратури та приладів в умовах, що не відповідають вказівкам (рекомендаціям) підприємств-виготовлювачів.
- 2.6. Вставити вилку в розетку і впевнитись, що вона міцно тримається. Не дозволяється вставляти і виймати вилку вологими руками.

2.7. У разі виявлення будь-яких несправностей роботу не розпочинати, повідомити про це керівника робіт.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Під час роботи на копіювальних апаратах та множинній техніці, крім даної інструкції, необхідно користуватися інструкціями з безпечної експлуатації апаратів відповідної моделі.

3.2. Забороняється експлуатація апаратів, технічний стан яких, вимоги безпеки, а також пожежної безпеки не відповідають встановленій документації на апарати конкретних моделей.

3.3. Напруга живлення не повинна коливатись більше, ніж на 10%.

3.4. Під час друку забороняється:

- виключати живлення апарату;
- відкривати дверці чи кришки;
- виймати сітьовий кабель;
- переміщати апарат.

3.5. Щоб уникнути попадання в очі світла від джерела експонентного випромінювання, не допускається включення режиму копіювання при піднятому притиску (кришці).

3.6. Притиск і кришки необхідно відкривати і закривати м'яко, без ударів.

3.7. Під час видалення зім'ятого паперу не можна торкатись нагрівального блоку, так як він може бути дуже гарячим.

Забороняється залишати в апараті обірваний папір.

3.8. Видаляти копії, що застрягли, слід не раніше, ніж через 15 секунд після вимкнення машини.

3.9. Після видалення паперу необхідно впевнитись, що всі блоки та важелі повернуті в першочергове положення, а всі кришки закриті.

3.10. Під час виконання операцій, пов'язаних з можливим дотиком до матеріалів, які містять селен, слід користуватися медичними рукавичками.

3.11. Якщо руки забруднились фарбою:

- уникайте повторного контакту зі шкірою;
- негайно протріть шкіру вологою ганчіркою або помийте руки теплою водою з милом.

3.12. Треба також слідкувати, щоб фарба не попадала на одяг.

3.13. Якщо в середину апарата попали метал, рідина чи інші сторонні предмети, необхідно негайно його виключити сітьовим вимикачем, а потім вийняти вилку з розетки і викликати спеціаліста по обслуговуванню апарата.

Включати апарат в такому стані забороняється.

3.14. При обслуговуванні апарата його необхідно відключити від електромережі.

3.15. Забороняється приймати їжу під час операції копіювання.

Перед прийомом їжі необхідно помити руки з милом і провітрити приміщення.

3.16. Під час виготовлення матриць не можна відкривати верхню кришку.

3.17. Забороняється використовувати алюмінієву фольгу, папір, який містить вуглець (графіт) або інший провідний папір.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Відключити апарат від електромережі.

- 4.2. Прибрати робоче місце; макулатурний папір прибрати в спеціальний ящик.
- 4.3. Прочистити експозиційне скло, верхню кришку, ролик подачі паперу, стіл подачі паперу протерти вологою тканиною і протерти сухою ганчіркою.
- 4.4. Зняти спецодяг.
- 4.5. Ретельно помити руки, обличчя теплою водою з милом, прополоскати рот, при можливості, прийняти душ.
- 4.6. Про всі недоліки, які мали місце в роботі, доповісти керівникові робіт.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Аварійна ситуація чи нещасний випадок можуть статися в разі: ураження електричним струмом, загорання апаратури тощо.

5.2. Якщо в апараті з'явився сторонній стукіт, дим, неприємний запах або щось виглядає незвично, слід негайно виключити основний вимикач живлення, а потім вийняти вилку з розетки.

5.3. Не допускати сторонніх осіб в небезпечну зону.

5.4. Повідомити про те, що сталося, керівника робіт.

5.5. Ні в якому разі не намагатись ліквідувати несправності самому.

5.5. Якщо є потерпілі, необхідно подавати їм першу медичну допомогу, при необхідності, викликати швидку медичну допомогу.

5.5.1. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

При ураженні електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення - відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані оживлення починати необхідно негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу.

5.5.2. Надання першої допомоги при теплових опіках.

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами, ні в якому разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та обв'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом.

При опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом, 3%-ним марганцевим розчином або 5%-ним розчином таніну.

При опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

5.5.3. Перша допомога при кровотечі.

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно:

- підняти поранену кінцівку вгору;

- кровоточиву рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити 2 зверху, не торкаючись самої рани, потримати на протязі 4-5 хвилин; якщо кровотеча зупинилася, то не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи кусок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);

- при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранену область, при допомозі згинання кінцівок в суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

5.6. Якщо сталася пожежа, викликати пожежну частину і приступити до гасіння пожежі наявними засобами пожежогасіння.

5.7. В усіх випадках виконувати вказівки керівника робіт по усуненню небезпечної ситуації.

_____

РОЗРОБИВ:

Спеціаліст господарчої групи _____

_____ Ільчук Н.Л.

УЗГОДЖЕНО:

Спеціаліст з юридичних питань _____

_____ Матишнюк О.Ф.

Голова районного комітету профспілки працівників освіти _____

_____ Новосад Л.Й.

_____